

เทศน์เช้า วันที่ ๑๑ กรกฎาคม ๒๕๔๗

พระอาจารย์สงบ มนฺตฺสฺนฺโต

ณ วัดสันติธรรมาราม ต.คลองตากต อ.โพธาราม จ.ราชบุรี

เวลาเราหาธรรมะกัน เวลาอาหารนะ เราเกิดมาเป็นมนุษย์ต้องมีปัจจัยเครื่องอาศัย ต้องมีอาหารหล่อเลี้ยงร่างกาย แต่เราเป็นคนฉลาด เราเป็นคนฉลาดถึงต้องหาอาหารให้กับหัวใจด้วย เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าบอกเลยว่า ธรรม เห็นไหม ทุกอย่างเกิดขึ้นจากใจ ใจนี้เป็นใหญ่ ใจเป็นประธาน ใจเป็นผู้รับรู้ต่างๆ แล้วใจนี้ก็เป็นผู้เกิดนะ

พองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าบอกว่าใจนี้เป็นใหญ่ ใจนี้เป็นประธาน เราก็รู้อยู่ เพราะเรามีความสุขความทุกข์ในหัวใจ ในหัวใจกระทบกระทั่งอันสิ่งใดมันจะรับรู้สิ่งนั้น แล้วเวลามันทุกข์ยากมันก็ทุกข์ยากสิ่งนั้น แต่เราไม่รู้ว่าเราเกิดอย่างไร เกิดมานี่อะไรพาเกิด ถ้าเราไม่มีบุญกุศลนะ เราจะได้เกิดเป็นมนุษย์หรือก แล้วทางวิทยาศาสตร์เขาก็ทำทายนะว่า เมื่อก่อนประเทศไทยมีประชากร ๑๖ ล้านคน เดียวนี้จะมี ๖๐ ล้านคน คนมันมาจากไหน ในเมื่อจิตหนึ่งเดียว จิตเกิด จิตตาย จิตดวงเดียว ทำไมมันเกิดมากมายมหาศาลขนาดนั้น

แต่เขาไม่เคยภาวนาเหมือนครูบาอาจารย์เรา ครูบาอาจารย์เราภาวนาไป จิตวิญญาณมีมหาศาลเลยที่แสวงหาที่เกิด แต่เขาไม่มีโอกาสได้เกิด แล้วเวลาเขาเกิดขึ้นมา เกิดเป็นสัตว์เดรัจฉาน เห็นไหม เวลาเขาเกิดเป็นปลวก เป็นมด มันมหาศาลนะ รังๆ หนึ่งนะปลวกมดมีมหาศาลเลย แล้วจิตมันมาจากไหนล่ะ เพราะเขาไม่มีโอกาสเกิดไง เขาถึงต้องเกิดในสภาวะของเขา กรรมของเขาพาเกิด

เราเป็นมนุษย์นะ เรามีมนุษย์สมบัติ มีศีล ๕ พอสมควร เราถึงได้เกิดเป็นมนุษย์ เวลาเทวดาเขาอวยพรกัน อยู่ในธรรมบท เทวดาเขาจะตายกัน เขาบอกเลยนะ เขาอวยพรกันว่าขอให้ได้เกิดเป็นมนุษย์เพราะเขาเป็นเทวดาแล้วหมดอายุขัย เวลาคนเราเกิด แก่ เจ็บ ตาย เวลาคนเราเกิดมามีความสุขมาก เด็กต้องการสิ่งใดพ่อแม่ก็ต้องหาให้ แล้วพอเราเกิดมาพ่อแม่ก็เลี้ยงดูมาจนเป็นผู้ใหญ่ขึ้นมา แล้วเราก็ทำมาหากินของเรา จะสุขจะทุกข์ก็อยู่ที่อำนาจวาสนาของเรา แล้วเราก็ต้องตายไป

สิ่งที่ตายไปเพราะแก่แล้วต้องตาย เป็นการยอมจำนน เป็นการยอมรับ แต่เวลาเทวดาเขาจะตาย มันก็เหมือนกันนะ เทวดาเวลาเกิดโอปปาติกะเกิดมานี้เป็นรูปร่างอย่างนั้นเลย แล้วมีแสงสว่าง มีสิ่งต่างๆ ตามอำนาจาสนา วิมานเล็ก วิมานใหญ่ แล้วแต่อำนาจาสนา แล้วเวลาจะตาย เห็นไหม เขาก็ชราเหมือนกัน แสงเขาเริ่มอับเฉาลง เขาก็มีความอาลัยอาวรณ์ เขาก็มีความทุกข์ แล้วปัญญาของเขาไป ขอบให้เกิดเป็นมนุษย์ เพราะมันเกิดสิ่งที่ว่าเกิดเป็นมนุษย์ได้สร้างสมที่เราทำบุญกุศลกัน อยู่แล้วให้ไปเกิดเป็นเทวดา

“ขอให้เกิดเป็นมนุษย์แล้วพบพระพุทธศาสนา ได้ทำบุญกุศลแล้วขึ้นมาเกิดอีก”

นี่ปัญญาของเทวดามีเท่านี้ แล้วเราก็ออยากเกิดเป็นเทวดากัน เราอยากเป็นเทวดา เป็นอินทร์ เป็นพรหมกัน เห็นไหม แต่เวลาเทวดามาฟังเทศน์องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเทศน์เรื่องทานก่อน มงคล ๓๘ ประการก็เกิดจากเทวดาถามว่า มงคลชีวิตคืออะไร เทวดาเขาสถานะของเขาคือสถานะเขาเป็นเทวดา เขาเป็นทิพย์ เขาเป็นสังขารแบบนั้นคือความสุข คือบุญเขาพาเกิด แต่เขาไม่มีปัญญาแบบเรา เขาไม่มีปัญญาแบบพุทธศาสนา

พระพุทธศาสนาสอนเรื่องเริ่มต้นจากเราเกิดเป็นมนุษย์ให้เรารู้จักคุณค่าของมนุษย์ก่อน สิ่งที่ดีที่เราได้มาเพราะมีเรา เราเป็นเรา เรามีหน้าที่การงาน เราทำงานของเรา แล้วเราสมประโยชน์ของเรา เราก็มีเงินมีทองในสถานะของเรา เห็นไหม นั่นเกิดจากการกระทำของเรา สิ่งนี้เป็นการสะสมขึ้นมาจากสิ่งที่เราแสวงหามา สิ่งที่เราแสวงหามาเพราะเราเกิดเป็นมนุษย์แล้วถึงมีเรา สมบัตินั้นมีเพราะมีเรา ถ้าเราเข้าใจเรื่องของเรานะ เราเกิดมาเป็นมนุษย์ เราก็ต้องเกิดมาใช้สมบัติส่วนกลาง สมบัติส่วนกลาง เห็นไหม เหมือนตึกสูงเขามีสมบัติส่วนกลาง

นี้ก็เหมือนกัน แก้วแหวนเงินทองปัจจัย ๔ นี่เป็นของส่วนกลาง เพราะมันเป็นสมบัติประจำโลก เรามาอาศัยชั่วคราว เขาไม่พลัดพรากจากเรา เราก็ต้องพลัดพรากจากเขาแน่นอน ทีนี้ถ้าเราเข้าใจถึงตัวเรา เห็นไหม เริ่มจากทาน เห็นไหม โยมมานี้มาทำทานกัน ทำทานเพื่ออะไร การสละอย่างนี้ถ้าหัวใจไม่คิดนะ ถ้าโยมไม่ยอมมา มาไม่ได้หรอก ร่างกายคิดไม่ได้ ธาตุ ๔ นี่มันคิดไม่ได้ มันมีชีวิตอยู่ เรื่องเซลล์เรื่องต่างๆ มันมีชีวิตอยู่แต่มันคิดไม่เป็นหรอก

แต่เพราะเรามีจิตมีวิญญาณ ถึงว่าเราเกิดๆ อะไรเกิดมา เรารู้ว่าเรานี้มนุษย์สมบัติเราพาเกิด แต่เวลาเกิดมาแล้วเราเข้าใจเรื่องของเรา แต่เราไม่เข้าใจว่าจิตปฏิสนธิเวลามันเข้าไปในครรภ์ของมารดา เกิดในไข่ของมารดานี้มันด้วยกรรม กรรมอย่างไร มันพ่อแม่ลูกต้องกรรมเสมอกันมันถึง

เกิด คนมั่งมีศรีสุขอยากมีลูกมีหลานมาก ไม่ค่อยมี คนทุกข์คนจนทำไมมันมีลูกมหาศาล เพราะอะไร เพราะจิตที่ทำคุณงามความดีมันน้อยกว่าจิตที่ว่าตามแต่กิเลสมันจะขับไล่ไป เวลาเกิดมาถึงสภาวะแบบนั้น

โลกจะหมุนไป คนจะเกิดอีกแล้วจะมีการแก่งแย่งอีก แล้วโลกก็จะหมุนไป จนถึงสุดท้ายแล้ว โลกนี้มันต้องพัฒนาไปของมันไป พระพุทธเจ้าบอกว่าโลกนี้เป็นอินไตย พุทธวิสัยนี้เป็นอินไตยหนึ่ง กรรมเป็นอินไตยหนึ่ง ความว่าง เรื่องของความว่าง เรื่องของฌานเป็นอินไตยหนึ่ง แล้วก็เรื่องของโลก โลกจะหมุนไป ถึงที่สุดแล้วพระพุทธเจ้าพยากรณ์ไว้แล้วพระศรีอริยเมตไตรยจะมาเกิดอีกข้างหน้านั้น สิ่งที่ยังหน้านั้นวนไปๆ เป็นวาระของโลก แล้วว่าศาสนาพุทธวางเวลา ๒,๕๐๐ ปีมากหรือน้อยก็แล้วแต่ เพราะองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าที่ตรัสรู้มาก่อนหน้านี้ก็มีแล้ว

นี่สิ่งต่างๆ เราสร้างสมบุญของเราขึ้นมาจนถึงจุดหนึ่งจนถึงปัจจุบันนี้ ถ้าปัจจุบันนี้เราฟังธรรมอย่างนี้ เห็นไหม ฟังธรรมขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเรื่องอริยสัจ องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าจะเทศน์สอนบริษัท ๔ จะสอนเรื่องอนุปปกัปปิกถาก่อน เรื่องของท่าน เรื่องของศีล ถ้าเราทำทานของเราได้ เราสละออกได้ นี่เป็นบุญ บุญอย่างนี้มันเป็นอามิส องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าถึงบอกพระอานนทนะ เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าจะเจ้าปริณิพพาน

“อานนท์ ให้เธอบอกบริษัท ๔ นะ ให้ปฏิบัติบูชา”

ถ้าปฏิบัติบูชาเราจะเข้าถึงจุดที่ว่าจิตปฏิสนธิตัวนี้ไง ถ้าจิตปฏิสนธิเราเข้าไปถึงความสงบของใจ เห็นไหม จิตที่สงบจะมีความสุขมาก จะมีความรื่นเริงอาหาญในจิตของเราเองมาก สิ่งที่มา มากขนาดไหนมันก็ต้องมีสัมมาสมาธิ มันต้องมีครูบาอาจารย์ของเรา ถ้าครูบาอาจารย์ของเราจะชี้เข้ามาว่าให้จิตสงบเข้ามา ให้มีสติ ถ้าขาดสติแล้วความว่างอย่างนั้นจะไม่ใช่ประโยชน์

เวลาเขากำหนดกันต่างๆ นี่ เขาพิจารณาของเขาขึ้นมา เขาให้ว่างๆ แต่เขาไม่เอาสติควบคุมความว่างของเขา เห็นไหม ถ้าเขาไม่มีสติควบคุมความว่างของเขา ความว่างอันนี้มันก็เท่ากับสสารอันหนึ่ง ความว่างอันนี้มันก็เท่ากับวัตถุอันหนึ่ง วัตถุนั้นมีคุณค่าอะไรละ วัตถุนั้นจะมีคุณค่าเพราะมนุษย์เอามันมาใช้ละ วัตถุจะมีคุณค่า เห็นไหม ประกอบเป็นสินค้าต่างๆ เพราะใช้ธาตุ ๔ วัตถุนั้นมาประกอบเป็นสินค้าอันนั้นเพื่อประโยชน์ของเขา

แล้วใจของเรามันมีคุณค่าอยู่ในตัวมันเองแล้ว แล้วทำไมเราไม่เอาสติควบคุมมันล่ะ ถ้าเอาสติควบคุมมันก็ต้องมีคำบริกรรม เห็นไหม เราต้องมีคำบริกรรม เราต้องมีสติ จะเป็นปัญญาอบรมสมาธิ เห็นไหม ว่า “การปัญญาอบรมสมาธิต้องให้พระที่มีหลักมีเกณฑ์ช่วยชี้นำนะ ถ้าเราไม่มีหลักชี้นำมันเป็นสัญญาอารมณ์นะ”

มันจะเป็นสัญญาอารมณ์ไม่เป็นสัญญาอารมณ์ การเริ่มต้นเกิดจากความคิดของเรา เด็กมันจะทำผิดพลาด ถ้าเด็กมันมีความสนใจ ถ้ามันมีการกระทำ เราต้องปล่อยให้เด็กนั้นทำ เห็นไหม นี่ก็เหมือนกัน ถ้าเราใช้สติของเราควบคุมความคิดของเรา ทำไมมันทุกชั้นนัก เกิดมาในชีวิตนี้ทำไมมันมีความทุกชั้นนัก

แต่ถ้าเรามีความสุขของเรานี้คืออำนาจาสนาของเรา ความสุขของเรามันก็เป็นของชั่วคราว เราต้องพลัดพรากสิ่งนี้โดยแน่นอน สมบัติของโลกเขาเราเกิดมาเพื่อใช้สมบัตินี้ แล้วเราจะใช้สมบัตินี้เพื่อให้จิตเราวิปัสสนาจนเกิดอริยทรัพย์ขึ้นมาได้ไหม สมบัติเป็นความเป็นจริงนะ สมบัติเป็นความจริงคือใจดวงนี้นะ ใจดวงนี้ทำบุญกุศลแน่นอน สมบัติอันนี้เป็นของเราแน่นอน

สิ่งที่เราสละออกไปถ้าเราเก็บไว้มันก็เน่า มันก็เสียหายไป แต่ถ้าเราสละออกไปเดี๋ยวนี้เน่ามันเป็นทิพย์ มันเป็นทิพย์เพราะใจดวงนี้สละออกไป สิ่งที่เราสละออกไปใจดวงนี้มันรับสิ่งนี้ สิ่งนี้ไม่เน่าไม่บูดไม่เสียไม่หายจะฝังลงอยู่ที่ใจ สิ่งที่เราฝังลงอยู่ที่ใจ เห็นไหม นี่อามิส สิ่งที่เกิดอามิสเกิดจากการเราสละทานออกไป แล้วเราวิปัสสนาเข้ามา จะเข้าหาหลักของใจ

ถ้าหลักของใจดวงนี้เกิดขึ้นมา เจ้าชายสิทธัตถะไปเรียนกับอาฬารดาบสได้สมบัติ ๘ ปัจจุบันทางยุโรปเขาปฏิบัติกัน เขาทำสมาธิกัน เห็นไหม ถอดจิตกัน ทำรู้วาระจิตกัน สิ่งต่างๆ นี้ไร้สาระ ไร้สาระเพราะมันเป็นสิ่งที่เรื่องจิตส่งออก จิตส่งออกฤทธิชี้ไปรเจ้าชายสิทธัตถะปฏิเสธทั้งหมดเลย สิ่งที่เราต่างๆ เหาะเหินเดินฟ้าทำสิ่งต่างๆ ได้ สิ่งนี้เป็นเรื่องของการไร้สาระ

แต่ถ้าเป็นเรื่องที่เป็นสาระคุณนี่คือเรื่องของอริยสัจ ๔ เห็นไหม ทุกข์ควรกำหนด ทุกข์อยู่ที่ไหน เราเคยเห็นทุกข์ไหม เราไม่เคยเห็นทุกข์เลย เราเคยเห็นแต่ผลของทุกข์ เรามีแต่บ่นกันว่าทุกข์ๆ แต่เราไม่รู้ว่าทุกข์เกิดขึ้นมาอย่างไร เพราะเราไม่เห็นทุกข์

แต่ถ้าจิตมันเป็นสมาธิขึ้นมา มีสัมมาสมาธิจิตตั้งมั่นขึ้นมานะ องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าให้ยกขึ้นวิปัสสนาในกาย ในเวทนา ในจิต ในธรรม ให้เห็นกาย เวทนา จิต ธรรมจากตา

ของใจ ไม่ใช่เห็นกาย เวทนา จิต ธรรมโดยสามัญสำนึก โดยตาเนื้อ โดยสิ่งที่เรานึกคิดเอาอย่างนี้ สิ่งที่เราคิดเอาอย่างนี้มันเป็นปัญญาสามัญนิก มันเป็นความคิดของเรา มันเป็นโลกียฉาน เป็นโลกียปัญญา

โลกียปัญญาไม่สามารถใคร่ครวญอย่างนี้ให้เกิดเป็นอริยะขึ้นมาได้หรอก ปัญญาสามัญสำนึกที่เราคิดกันอยู่อย่างนี้ ทำไมต้องให้องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้ามาค้นคว้าเขียวหรือ ในปัจจุบันนี้มนุษย์ปฤชนทางยุโรปเขา เขาคิดได้ทั้งนั้น ทางวิทยาศาสตร์เขาคิดพิจารณาค้นคว้าสิ่งต่างๆ เป็นทางวิทยาศาสตร์ค้นคว้าได้หมดเลย แต่ แต่เขาก็ทุกข์ แต่เขาก็ตาย สิ่งนี้เป็นความเจริญของโลก โลกนี้เจริญขึ้นมาเป็นความเจริญของวัตถุ

แต่ถ้าหัวใจเจริญนะ องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าพยากรณ์ไว้ตั้งแต่สมัยพุทธกาลใช้ไหม ว่าต่อไปนี้มันจะมีเหล็กลอยได้ มันจะมีฝนเหล็ก มันจะมีอะไร พระพุทธเจ้ารู้มาก่อนรู้มาทั้งหมดแต่มันเป็นกาลเวลาไป สิ่งที่เป็นกาลเวลาเป็นคราวและเป็นโอกาสของสิ่งที่เป็นไป สิ่งที่เป็นไป เห็นไหม เรื่องของโลกมันจะหมุนไปอย่างนี้ เรื่องของวิญญูมันจะเวียนไปตามธรรมชาติของมัน

สิ่งที่เป็นวิญญูแล้วเราเกิดในยุคใดสมัยใด เราเกิดในสิ่งแวดล้อมอย่างใด เราเกิดในสถานะอย่างใด คูอย่างชาวป่าชาวเขา เขาเกิดในป่าในเขาของเขาใช้ไหม เขาก็ทุกข์ของเขาสภาวะแบบนั้น แต่เขามีความสุขของเขาถ้าเขาพอใจในชีวิตของเขา แต่พวกเราเดือนร้อนว่าชาวป่าชาวเขาเขามีความทุกข์ เราต้องพัฒนาให้ชาวป่าชาวเขาเขามีรถเครื่องยนต์กลไกใช้แบบเรา เราเอาความเจริญของเราไปยึดเยียดให้เขา ในเมื่อเอาความเจริญของเราไปยึดเยียดให้เขา เขาจะมีความสุขจริงอย่างเราหรือไม่ละ

แต่ในเมื่อมันมีเรื่องของโลก โลกหมุนไป โลกเปลี่ยนแปลงไป เห็นไหม วัฒนธรรมการจะรูกืบทางวัฒนธรรม ต้องเรื่องศิลปวัฒนธรรมเคลื่อนไปก่อน เห็นไหม ศิลปวัฒนธรรมเคลื่อนไปให้หัวใจนี้ยอมรับสิ่งนั้น แล้วก็ต้องใช้สินค้าของเขา เห็นไหม พวกเราก็เป็นเหยื่อของโลกมาตลอดเลย เพราะเราไม่เข้าใจเรื่องของชีวิตไป ปัจจัย ๔ เครื่องอาศัยสิ่งนี้เป็นของเครื่องอาศัย เครื่องดำรงชีวิต

ถ้าเราเข้าใจสิ่งนี้แล้วเราเข้ามาย้อนกลับมาที่ใจของเรา แล้วเอาใจของเราค้นคว้าในอริยสัจ สิ่งที่เป็นอริยสัจ เห็นไหม ใจนี้กลั่นออกมาจากอริยสัจนะ ใจนี้มันเข้าใจเรื่องอริยสัจ เรื่องทุกข์

เรื่องทุกข์ทุกข์เกิดที่ไหน ทุกข์เกิดขึ้นที่กายกับที่ใจ เวลาร่างกายมันเปลี่ยนแปลงมีความทุกข์มาก ทุกข์เพราะอะไร เพราะใจมันยึดใจ อยากให้เป็นเรา ทั้งๆ ที่ร่างกายเกิดมากับเรานะ จิตใจนี่ก็เป็นของเรา ยืนอยู่อาศัยกันป้อนข้าวป้อนน้ำอยู่อย่างนี้มันก็ต้องแก่ชราคร่ำคร่าไป มันไม่ใช่ของเรา มันเกิดมา เห็นไหม นี่สมบัติสาธารณะ จริงตามสมมุติ เกิดมานี้จริงหมดเลย กฎหมายก็บัญญัติขึ้นมาจริงตามสมมุติ ใครทำผิดกฎหมายนี้ต้องมีโทษ โทษอาญา โทษเพ่ง ก็แล้วแต่ตามสมมุตินั้น

นี่ก็เหมือนกัน ในเมื่อเราจริงตามสมมุติ เราใช้สาธารณะสมบัติแล้วเราใคร่ควรอย่างไร ให้ใช้สาธารณะสมบัติเหมือนกับดอกบัวเกิดจากโคลนตม แล้วมันเจริญงอกงามขึ้นมาพ้นจากน้ำแล้ว บัวบานแล้วจะไม่กลับไปในโคลนตม เรานี้ใช้สมบัติของส่วนกลาง แล้วเราก็ตัดในสมบัติของส่วนกลาง แล้วเราก็ตัดเวียนตายเวียนเกิดในสมบัติของส่วนกลาง ในสมบัติส่วนกลางของโลกนี้ แล้วมันยังต่ำกว่านั้น เกิดในนรกอเวจี เกิดบนสัตว์เดรัจฉาน มันต่ำไปเพราะใจมันเชือกเลศไป เราทำอะไรได้ เราหาผลประโยชน์ของเราได้ เราทำทุกอย่างของเราได้ เราเป็นผู้ออกค้นได้ สิ่งที่ได้มาด้วยบาปอกุศลไป เราได้มาแต่หัวใจมันรับแต่ผลของกรรม สิ่งทีผลของกรรมนั้นมันให้ผลกับใจดวงนั้น

ความลับไม่มีในโลก ความลับไม่มี เราทำความชั่วเป็นความชั่วในหัวใจของเรา เรารู้อยู่หัวใจของเรา ถ้าหัวใจเรารู้สสารมันเป็นอย่างนั้น มันจะยกขึ้นให้สูงกว่ำนั้นมันเป็นไปได้อย่างไร ในเมื่อสสารคือธาตุความรู้อันนั้นมันกดความรู้สึกอันนี้ แต่ถ้าเราทำบุญกุศล เห็นไหม สสารคือมันเบาไป สสารคือการสละออก สสารคือการเปิดออก เห็นไหม ใจดวงนี้ว่าง ใจดวงนี้สละออกทั้งหมด ใจดวงนี้เบา มันจะตกต่ำไปได้อย่างไร มันเป็นไปได้

แต่ในสถานะของโลกในเมื่อนุญกรรมในปัจจุบันนี้ ในเมื่อเราคนทุกข์ คนจน คนยากคนแค่น ก็แล้วแต่ แต่ใจเราประเสริฐนะ เห็นไหม คูอย่างหลวงตาสิ มีบริวาร ๘ เห็นไหม คนจนผู้ยิ่งใหญ่ สามารถหาเงินเป็นหมื่นๆ ล้านให้กับโลกให้เป็นประโยชน์ สิ่งนี้ถ้าใจดวงนี้ประเสริฐมันประเสริฐขนาดนั้นนะ

ถ้าใจดวงนี้ไม่ประเสริฐ ในศาสนาพุทธของเราองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าถึงบอกว่าเปิดไว้กว้างมาก แล้วแต่เราจะได้ประโยชน์จากสิ่งใด ถ้าเรื่องของปฏิบัติใหม่ก็ได้เรื่องผลของทาน สิ่งที่ทำทานขอให้มีความเชื่อแล้วหาอาหารให้อใจ ที่โยมมาทำกันอยู่นี้หาอาหารให้อใจ

ปัจจัยเครื่องอาศัยมันเป็นแค่เครื่องแสดงออกของน้ำใจเท่านั้นแหละ ถ้าคนตระหนี่ถี่เหนียวนะ สิ่งนี้มีคุณค่ามากแล้วทับหัวใจนะ ทับใจเราจนเราสละออกไม่ได้

แต่ถ้าหัวใจเราประเสริฐนะ สิ่งนี้เป็นเครื่องแสดงออกของมัน มันได้แสดงออกขนาดไหน เหมือนกับเขาทำบั้งน้ำเสีย น้ำเสียมีการเครื่องบั้งน้ำนั้นจะดีขึ้นมาได้ หัวใจของเรายังสละออกไปคือการบั้งน้ำเสีย มันมีการสละออก มีการเคลื่อนไหว มีการเปลี่ยนแปลงในหัวใจดวงนั้น หัวใจดวงนั้นมันจะพัฒนาใจของมันขึ้นไป จนถึงจุดหนึ่งมันจะสะท้อนเรื่องของชีวิตนะ ชีวิตนี้คืออะไร เกิดมาทำไม เกิดมาแล้วได้ผลประโยชน์อะไร มันจะย้อนกลับเข้ามา นั้น เห็นไหม พระยสะอยู่ในปราสาท ๓ หลัง

“ที่นี้เดือนร้อนหนอ ที่นี้วุ่นวายหนอ”

องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเดินจงกรมอยู่นะ

“ยสะมานี้ ที่นี้ไม่เดือนร้อน ที่นี้ไม่วุ่นวาย”

เทศน์สอนพระยสะ พระยสะเป็นพระโศดาบันในกีนั่นนะ พ่อแม่เดินตามหาพระยสะ เดินตามหาเพราะมีลูกชายคนเดียว เป็นเศรษฐีมหาเศรษฐีมีปราสาท ๓ หลัง ใจ ตามหาลูกชายมา องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าบังพระยสะไว้ เทศน์สอนพ่อสอนแม่ใจ พระยสะนั่งฟังอยู่ด้วย พระยสะเป็นพระอรหันต์ขึ้นมาเลย เห็นไหม “ที่นี้เดือนร้อนหนอ ที่นี้วุ่นวายหนอ” โลกนี้เป็นสภาวะแบบนั้น ชีวิตนี้เกิดมาเวียนตายเวียนเกิดในวัฏฏะสงสารอย่างนี้ นี่ก็สภาวะธรรมตามความเป็นจริง นี่ธรรมขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า

แต่ฆราวาสธรรม ธรรมของเราเกิดมาเป็นสัตว์สังคม การอยู่อาศัยกันอยู่ในสังคมเราก็ต้องพึ่งพาอาศัยกัน เราเจือจานกัน เราเผื่อแผ่กัน อันนี้เป็นการแสดงออกของใจเรา ในสังคมชาวพุทธของเรา ประเพณีวัฒนธรรมคือการดำรงชีวิต เห็นไหม สยามเมืองยิ้มเพราะจิตของเราเข้าถึงธรรม เราจะมีคามยิ้มแย้มแจ่มใสกัน

สิ่งที่ยิ้มแย้มแจ่มใสเกิดขึ้นมาจากใจของเรา เพราะมันยิ้มออกมาจากใจ สยามเมืองยิ้มนี้ถึงเป็นสิ่งที่เลื่องลือมาก เพราะยิ้มออกมาจากพระพุทธศาสนา ยิ้มออกมาจากใจไม่ใช่เสแสร้งแบบพิธีกรรมของโลกเขา นี่ก็เหมือน วัฒนธรรมประเพณีก็เป็นแบบนั้น ถ้าเราทำถึงใจของเรา ยิ้มสยาม ยิ้มจากใจ ใจยิ้ม ใจมีความสุขใจ ใจพ้นจากกิเลสได้โดยการประพฤติปฏิบัติของเรา เอวัง